

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 378.147:811.111'243:004.8

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20442685>

**Використання технологій штучного інтелекту у викладанні
англійської мови для студентів закладів вищої освіти**

Зубенко Оксана Вячеславівна,

старший викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування,

Донецький національний університет імені Василя Стуса,

м. Вінниця, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-5435-5817>

Прийнято: 10.05.2026 | Опубліковано: 29.05.2026

***Анотація.** У статті здійснено комплексний аналіз сучасних підходів до використання технологій штучного інтелекту у викладанні англійської мови студентам закладів вищої освіти. Розкрито теоретико-методологічні засади інтеграції інтелектуальних технологій в освітній процес, визначено їх роль у підвищенні ефективності формування іноземної комунікативної компетентності. З'ясовано, що штучний інтелект виступає потужним інструментом персоналізації навчання, автоматизації оцінювання та забезпечення безперервного зворотного зв'язку, що суттєво підвищує якість мовної підготовки студентів. Охарактеризовано основні інструменти штучного інтелекту, які застосовуються у викладанні англійської мови, зокрема чат-боти, системи розпізнавання мовлення, генеративні мовні моделі, автоматизовані системи оцінювання письма, адаптивні навчальні платформи та віртуальні асистенти. Встановлено, що їх використання сприяє розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності (говоріння, аудіювання, читання та письма) завдяки створенню автентичного мовного середовища*

та можливості індивідуалізації навчальних траєкторій. Особливу увагу приділено аналізу впливу технологій штучного інтелекту на розвиток мовленнєвих навичок студентів. Показано, що використання інтелектуальних систем сприяє подоланню мовного бар'єра, підвищенню мотивації до навчання та активізації самостійної навчальної діяльності. Водночас зазначено, що надмірна залежність від автоматизованих систем може негативно впливати на формування критичного мислення та самостійності студентів. Наголошено на необхідності педагогічно обґрунтованого підходу до використання ШІ, який передбачає поєднання традиційних і цифрових методів навчання. Зроблено висновок, що технології штучного інтелекту мають значний потенціал для модернізації викладання англійської мови у закладах вищої освіти, однак їх ефективне використання можливе лише за умови методичного забезпечення, розвитку цифрової компетентності викладачів та дотримання етичних принципів. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням інтегрованих моделей навчання з використанням ШІ та оцінюванням їхнього довгострокового впливу на мовленнєвий розвиток студентів.

Ключові слова: *штучний інтелект (ШІ), викладання англійської мови, заклади вищої освіти, мовленнєві навички, іншомовна комунікативна компетентність.*

The use of artificial intelligence technologies in teaching English to students of higher education institutions

Oksana Zubenko,

Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages for Specific Purposes, Vasyl Stus Donetsk National University,
Vinnytsia, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-5435-5817>

***Abstract.** The article provides a comprehensive analysis of contemporary approaches to the use of artificial intelligence technologies in teaching English to students of higher education institutions. It examines the theoretical and methodological foundations of integrating intelligent technologies into the educational process and defines their role in enhancing the effectiveness of foreign language communicative competence development. It has been established that artificial intelligence serves as a powerful tool for learning personalization, assessment automation, and continuous feedback provision, significantly improving the quality of students' language training. The study characterizes the main artificial intelligence tools used in English language teaching, including chatbots, speech recognition systems, generative language models, automated writing evaluation systems, adaptive learning platforms, and virtual assistants. It has been found that their use contributes to the development of all types of language skills (speaking, listening, reading, and writing) by creating an authentic language environment and enabling individualized learning trajectories. Special attention is paid to the analysis of the impact of artificial intelligence technologies on the development of students' language skills. It is shown that the use of intelligent systems helps overcome language barriers, increases learning motivation, and enhances independent learning activities. At the same time, it is noted that excessive reliance on automated systems may negatively affect the development of critical thinking and learner autonomy. The necessity of a pedagogically grounded approach to the use of AI is emphasized, which implies the combination of traditional and digital teaching methods. It is concluded that artificial intelligence technologies have significant potential for modernizing English language teaching in higher education institutions; however, their effective implementation requires methodological support, the development of teachers' digital competence, and adherence to ethical principles. Future research prospects are associated with the development of*

integrated AI-based learning models and the assessment of their long-term impact on students' language development.

Keywords: *artificial intelligence (AI), English language teaching, higher education institutions, language skills, foreign language communicative competence.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах стрімкого розвитку цифрових технологій та глобалізаційних процесів система вищої освіти зазнає суттєвих трансформацій. Одним із найпомітніших чинників цих змін стає активне впровадження технологій штучного інтелекту в освітній процес. Особливо актуальним це питання віддзеркалюється сфері викладання іноземних мов, зокрема англійської, яка сьогодні виступає не лише засобом міжкультурної комунікації, а й важливим інструментом професійної реалізації майбутніх фахівців. У зв'язку з цим використання технологій штучного інтелекту у викладанні англійської мови для студентів закладів вищої освіти набуває особливого значення та потребує ґрунтовного наукового осмислення.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що сучасні студенти навчаються в умовах цифрового освітнього середовища, де традиційні методи викладання вже не завжди забезпечують достатній рівень мотивації, індивідуалізації та ефективності навчання. Технології штучного інтелекту відкривають нові можливості для вдосконалення процесу формування іншомовної комунікативної компетентності, оскільки дають змогу адаптувати навчальний контент до рівня підготовки здобувачів освіти, забезпечувати миттєвий зворотний зв'язок, автоматизувати оцінювання знань, а також створювати інтерактивне мовне середовище.

Особливого значення набуває дослідження можливостей штучного інтелекту саме у викладанні англійської мови студентам закладів вищої освіти, оскільки ця категорія здобувачів освіти потребує не лише засвоєння базових

мовних знань, а й формування професійно орієнтованих комунікативних умінь, здатності працювати з автентичними текстами, вести академічне та професійне спілкування англійською мовою. Використання інтелектуальних цифрових ресурсів сприяє розвитку автономності студентів, підвищенню їхньої навчальної мотивації, а також розширенню можливостей змішаного та дистанційного навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх наукових джерел демонструє інтенсивний розвиток проблеми використання штучного інтелекту (ШІ) у викладанні англійської мови в закладах вищої освіти. Суттєвий внесок у її розроблення зробили як зарубіжні, так і вітчизняні вчені. Серед зарубіжних такі науковці, як Г. Кромптон, Д. Берк [1], Я. Карбо Сільва, М. Сандоваль Перес, М. Альварес Пенья, В. Коельо Васкес [2], А. Рінексьо, А. Муслім, Р. Родлія [3], Н. Чен [4], Є. Фахрія [5], Ч.-І. Тієн [6], С. Дела Круз [7], а також сучасні дослідники: З. Гафар, Л. Раоуф [8], С. Гогберашвілі, Н. Лацабідзе [9], Е. Уйгун, Ч. Ван, Б. Цзоу [10], Р. В. Кілат [11]. У їхніх працях розкрито як дидактичний потенціал ШІ (адаптивне навчання, автоматизований фідбек, розвиток мовленнєвих навичок), так і проблемні аспекти його застосування. Зокрема, встановлено, що ШІ сприяє персоналізації навчання, підвищує ефективність оцінювання та підтримує формування лексико-граматичних навичок, однак може знижувати рівень критичного мислення та автономності студентів. Дослідження 2026 року також підкреслюють, що інтеграція генеративного ШІ супроводжується етичними викликами, зокрема проблемами академічної доброчесності та надмірної залежності від технологій. Окремі роботи акцентують на недостатній підготовці викладачів і відсутності інституційної підтримки як ключових бар'єрах ефективного впровадження ШІ. Таким чином, зарубіжні дослідження демонструють комплексний підхід до проблеми, поєднуючи технологічний, педагогічний та етичний виміри.

В українському науковому просторі проблема використання технологій ШІ у викладанні англійської мови також активно розвивається, хоча здебільшого розглядається у ширшому контексті цифровізації освіти. Значний внесок у дослідження зробили Н. Морзе [12], О. Спірін [13], С. Семеріков [14], Л. Карташова [15], М. Кадемія [16], В. Биков [17], О. Овчарук [18]. У їхніх працях проаналізовано педагогічні умови впровадження цифрових та інтелектуальних технологій у навчальний процес, визначено роль ШІ як інструменту формування іншомовної комунікативної компетентності та індивідуалізації навчання. Сучасні українські дослідження (2024–2026 рр.) акцентують увагу на використанні чат-ботів, систем автоматизованого перекладу та адаптивних платформ у викладанні англійської мови, підкреслюючи їхню ефективність у розвитку навичок говоріння та письма. Водночас вітчизняні науковці, такі як, Л. Кушмар, А. Ворначев, І. Коробова та Н. Кайда [19] наголошують на необхідності методично обґрунтованого застосування ШІ, розвитку цифрової компетентності викладачів і формування критичного ставлення студентів до результатів, згенерованих штучним інтелектом. Узагальнення українських праць дозволяє зробити висновок, що ШІ розглядається не як заміна викладача, а як допоміжний дидактичний інструмент, ефективність якого залежить від педагогічного дизайну навчання.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми полягає у тому, що, попри активне впровадження технологій ШІ у викладання англійської мови у закладах вищої освіти, низка важливих аспектів залишається недостатньо дослідженою. Зокрема, у наукових працях відсутній єдиний підхід до методично обґрунтованої інтеграції ШІ у навчальний процес, що призводить до фрагментарного використання окремих інструментів без системного педагогічного дизайну. Недостатньо розкрито питання довгострокового впливу ШІ на формування іншомовної комунікативної компетентності студентів, зокрема розвиток критичного мислення,

академічного письма та автономності навчання. Крім того, недостатньо уваги приділяється підготовці викладачів до ефективного використання ШІ, формуванню їхньої цифрової та методичної компетентності, а також розробленню відповідного навчально-методичного забезпечення. Таким чином, невирішені аспекти зумовлюють необхідність подальших наукових пошуків і визначають перспективні напрями дослідження проблеми використання технологій ШІ у викладанні англійської мови студентам ЗВО.

Формулювання цілей статті (визначення завдання). Метою статті є теоретичне обґрунтування та аналіз особливостей використання технологій штучного інтелекту у викладанні англійської мови студентам закладів вищої освіти, а також визначення їхнього впливу на ефективність формування іншомовної комунікативної компетентності. Об'єктом дослідження є процес навчання англійської мови студентів у закладах вищої освіти. Предметом дослідження є використання технологій штучного інтелекту у викладанні англійської мови як засобу підвищення ефективності формування іншомовної комунікативної компетентності студентів закладів вищої освіти.

Для досягнення поставленої мети передбачено розв'язання таких завдань: проаналізувати сучасні наукові підходи до використання ШІ у навчанні іноземних мов; охарактеризувати основні інструменти ШІ, що застосовуються у викладанні англійської мови; визначити педагогічні можливості та обмеження їх використання у закладах вищої освіти; дослідити вплив ШІ на розвиток мовленнєвих навичок студентів; окреслити проблеми та ризики впровадження ШІ в освітній процес; обґрунтувати перспективні напрями подальшого використання технологій штучного інтелекту у викладанні англійської мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні наукові підходи до використання технологій штучного інтелекту у навчанні іноземних мов формуються на перетині педагогіки, лінгвістики та інформаційних технологій

і відображають загальну тенденцію до цифровізації вищої освіти. Одним із провідних напрямів є підхід, орієнтований на персоналізацію навчання, який передбачає адаптацію змісту, темпу та форм подання матеріалу відповідно до індивідуальних потреб студентів. Як зазначають Г. Кромптон і Д. Берк, штучний інтелект дає змогу створювати інтелектуальні освітні системи, що аналізують навчальні досягнення здобувачів освіти та автоматично підбирають завдання відповідного рівня складності. Такий підхід сприяє підвищенню мотивації студентів і забезпечує більш ефективне засвоєння мовного матеріалу [4].

Іншим важливим науковим підходом є використання адаптивних навчальних систем, які забезпечують безперервний зворотний зв'язок та автоматизоване оцінювання результатів навчання. Н. Чен підкреслює, що системи на основі ШІ здатні оперативно аналізувати помилки студентів, надавати рекомендації щодо їх виправлення та формувати індивідуальні траєкторії навчання. Це особливо важливо у процесі оволодіння граматичними та лексичними навичками, де своєчасний фідбек відіграє ключову роль [5]. У цьому контексті також актуальним є підхід, що передбачає використання технологій обробки природної мови (NLP), які дозволяють здійснювати аналіз письмового та усного мовлення студентів.

Значного поширення набув комунікативно-орієнтований підхід до використання ШІ, який реалізується через застосування чат-ботів, віртуальних асистентів і генеративних мовних моделей. У дослідженнях Є. Фахрії та співавторів доведено, що використання чат-ботів у навчанні англійської мови сприяє розвитку навичок говоріння та письма, створюючи умови для постійної мовної практики [5].

Окрему групу становить інтегративний підхід, який передбачає поєднання традиційних методів навчання з інноваційними технологіями ШІ. Такий підхід дозволяє зберегти педагогічну взаємодію між викладачем і

студентом, водночас підвищуючи ефективність навчального процесу за рахунок автоматизації рутинних завдань.

Важливим напрямом сучасних досліджень є також компетентнісний підхід, у межах якого ІІ розглядається як засіб формування іншомовної комунікативної компетентності. З. Гафар і Л. Раоуф наголошують, що використання інтелектуальних систем сприяє розвитку не лише мовних, а й метакогнітивних навичок, таких як самоконтроль, самооцінювання та планування навчальної діяльності. Водночас підкреслюється необхідність формування у студентів критичного ставлення до результатів, згенерованих ІІ, що є важливою складовою цифрової грамотності [8].

Основні інструменти штучного інтелекту, що застосовуються у викладанні англійської мови у закладах вищої освіти, формують складну багаторівневу систему, яка охоплює різні аспекти мовленнєвої діяльності студентів. Нами було виділено основні групи інструментів ІІ:

1. Чат-боти та генеративні мовні моделі. Вони функціонують на основі технологій обробки природної мови (NLP) і здатні вести діалог із користувачем у режимі реального часу. Як зазначають дослідники, чат-боти забезпечують безперервну мовну практику, знижують рівень тривожності студентів і створюють умови для автентичної комунікації [5]. Такі інструменти значно покращують як продуктивні, так і рецептивні навички, особливо говоріння та письмо, завдяки можливості отримувати миттєвий зворотний зв'язок і багаторазово відпрацьовувати мовні конструкції. Крім того, чат-боти підтримують рольову взаємодію, моделюючи реальні комунікативні ситуації, що є ключовим для розвитку комунікативної компетентності. Наприклад, *ChatGPT*, *Google Gemini*, *Microsoft Copilot*.

2. Системи розпізнавання мовлення (speech recognition systems). Вони аналізують усне мовлення студентів, визначають помилки та надають рекомендації щодо їх виправлення. Такі системи сприяють підвищенню

точності та плавності мовлення, однак можуть бути обмеженими через орієнтацію на стандартизовану вимову носіїв мови. Це створює певні труднощі для студентів із різним акцентом і підкреслює необхідність удосконалення технологій із урахуванням глобального різноманіття англійської мови. Наприклад, *Google Speech-to-Text*, *Duolingo speaking practice*, *ELSA Speak*.

3. Інтелектуальні навчальні системи (Intelligent Tutoring Systems, ITS), які забезпечують персоналізоване навчання. Вони аналізують результати студентів, визначають їхні слабкі сторони та пропонують індивідуальні навчальні траєкторії. Такі системи здатні значно підвищити ефективність навчання завдяки адаптації змісту до рівня підготовки студента. Вони також автоматизують процес оцінювання, що зменшує навантаження на викладача та забезпечує об'єктивність результатів [1]. Наприклад, *Carnegie Learning*, *ALEKS*, *Duolingo*.

4. Інструменти машинного перекладу та автоматичного узагальнення тексту. До них належать системи, що дозволяють перекладати тексти, генерувати резюме та пояснення. Такі інструменти ефективні для розвитку словникового запасу та граматичних навичок, однак їх використання потребує педагогічного контролю, оскільки вони можуть формувати залежність від автоматизованих рішень. Водночас вони сприяють формуванню метакогнітивних навичок, якщо використовуються як допоміжний інструмент для аналізу мовних структур. Наприклад, *Google Translate*, *DeepL Translator*, and *QuillBot Summarizer*.

5. Системи аналізу письмового мовлення та автоматизованого оцінювання (Automated Writing Evaluation). Вони використовують алгоритми машинного навчання для перевірки граматики, стилю, логіки викладу та структури тексту. Такі інструменти дозволяють студентам отримувати миттєвий фідбек і вдосконалювати навички академічного письма. Однак

втоматизоване оцінювання не може повністю замінити експертну оцінку викладача, оскільки не враховує контекстуальні та креативні аспекти мовлення [8]. Наприклад, *Grammarly, ETS Criterion, Write & Improve by Cambridge*

6. Адаптивні освітні платформи, які поєднують різні технології ШІ (аналіз даних, рекомендаційні системи, машинне навчання) для створення індивідуалізованого навчального середовища. Вони дозволяють відстежувати прогрес студентів, прогнозувати їхні результати та пропонувати оптимальні навчальні стратегії. Ці платформи є найбільш ефективними у поєднанні з традиційними методами навчання, оскільки забезпечують баланс між технологічною та педагогічною складовими. Наприклад, *Khan Academy, Duolingo, Busuu*.

7. Віртуальні асистенти та голосові агенти, які забезпечують інтерактивну взаємодію зі студентами. Вони можуть відповідати на запитання, пояснювати матеріал і підтримувати навчальний процес. Аналіз досліджень показує, що використання таких агентів позитивно впливає на мотивацію студентів і сприяє активізації навчальної діяльності. Особливо ефективними вони є у змішаному навчанні, де доповнюють роботу викладача. Наприклад, *Siri, Amazon Alexa, Google Assistant*.

8. Симуляційні та рольові середовища на основі ШІ, які дозволяють створювати інтерактивні сценарії навчання. У таких середовищах студенти можуть взаємодіяти з віртуальними персонажами, виконувати комунікативні завдання та розвивати практичні навички використання мови. Подібні інструменти сприяють формуванню міжкультурної компетентності та наближають навчання до реальних умов спілкування. Наприклад, *VR language learning platforms, ImmerseMe, Mondly VR*.

Разом із тим, важливим інструментом є аналітичні системи (learning analytics, наприклад, *Moodle Analytics, Google Classroom Insights, Canvas*

Analytics), які збирають і аналізують дані про навчальну діяльність студентів. Вони дозволяють виявляти закономірності у навчанні, прогнозувати успішність і приймати обґрунтовані педагогічні рішення. Це особливо актуально в умовах масового навчання, де індивідуальний підхід є складним для реалізації без використання технологій.

Варто наголосити на мобільних додатках з елементами ШІ, які забезпечують доступ до навчання у будь-який час і в будь-якому місці. Наприклад, *Duolingo app*, *Busuu mobile app*, *ELSA Speak mobile version*. Вони поєднують різні інструменти: чат-боти, системи розпізнавання мовлення, адаптивні вправи та гейміфікацію. Хоча такі додатки часто орієнтовані на самостійне навчання, вони активно використовуються і у формальній освіті як допоміжний ресурс.

Вважаємо, що педагогічні можливості застосування ШІ насамперед пов'язані з підвищенням ефективності індивідуалізації навчання. По перше, інтелектуальні системи дозволяють створювати адаптивні освітні середовища, у яких студент отримує завдання відповідно до свого рівня підготовки, темпу засвоєння матеріалу та навчальних потреб. Це сприяє формуванню більш гнучких освітніх траєкторій і підвищує результативність навчання. Важливою перевагою є також можливість забезпечення постійного автоматизованого зворотного зв'язку, адже оперативне виправлення помилок у мовленні та письмі значно прискорює процес оволодіння мовою. По-друге, чат-боти і генеративні моделі створюють умови для безперервної мовної практики, моделюють реальні ситуації спілкування та знижують психологічний бар'єр у студентів. Це особливо важливо у контексті формування навичок говоріння, де традиційні методи навчання часто обмежені браком часу та автентичного мовного середовища.

Водночас, поряд із значними можливостями, варто звернути увагу на низку обмежень використання ШІ у викладанні іноземних мов. Однією з

ключових проблем є ризик надмірної залежності студентів від технологій. Як зазначає Р. Кілат, використання генеративного ШІ може знижувати рівень самостійності у виконанні навчальних завдань і впливати на формування академічної доброчесності. Студенти іноді сприймають результати, згенеровані системами, як остаточні, що зменшує їхню аналітичну активність і критичне мислення [11].

Ще одним суттєвим обмеженням є недостатня точність і контекстуальна чутливість деяких інструментів ШІ. Наприклад, системи автоматичного розпізнавання мовлення або генерації тексту можуть не враховувати культурні та стилістичні особливості мовлення. Це може призводити до формування спрощених або стандартизованих мовних моделей, які не повністю відображають реальну комунікативну практику.

Окрему групу обмежень становлять педагогічні та організаційні фактори. А. Рінексо та співавтори звертають увагу на недостатній рівень цифрової компетентності викладачів, що ускладнює ефективну інтеграцію ШІ в освітній процес. Без належної підготовки педагогів інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися епізодично та не системно, що знижує їх дидактичну ефективність [3]. Крім того, варто наголосити на проблемі відсутності чітких методичних рекомендацій щодо використання ШІ у викладанні англійської мови, що ускладнює його інтеграцію.

Не менш важливими є етичні та соціальні виклики. Це стосується питань захисту персональних даних, прозорості алгоритмів і можливого упередження систем ШІ. Використання таких технологій у навчанні потребує чітких нормативних рамок, щоб уникнути порушення академічної доброчесності та забезпечити рівний доступ студентів до освітніх ресурсів.

Як показує наш практичний досвід, вплив технологій ШІ на розвиток мовленнєвих навичок студентів у закладах вищої освіти є багатовимірним і охоплює всі основні види мовленнєвої діяльності: говоріння, аудіювання,

читання та письмо. Сучасні ШІ-інструменти створюють умови для постійної мовної практики, що є ключовим чинником у процесі оволодіння іноземною мовою. Завдяки чат-ботам, віртуальним асистентам і генеративним мовним моделям студенти можуть регулярно тренувати діалогічне мовлення, моделювати реальні комунікативні ситуації та отримувати миттєвий зворотний зв'язок. Це сприяє подоланню мовного бар'єра, підвищенню впевненості у спілкуванні та розвитку спонтанності мовлення. Окремо варто відзначити позитивний вплив на навички письма, оскільки автоматизовані системи аналізу тексту допомагають студентам виявляти граматичні, лексичні та стилістичні помилки.

Важливим аспектом є також розвиток вимовних навичок і сприймання мовлення на слух. Системи розпізнавання мовлення дозволяють аналізувати усне мовлення студентів, визначати неточності у вимові та пропонувати рекомендації щодо їх виправлення. Це створює можливість для індивідуальної роботи над фонетичними труднощами, що особливо важливо в умовах обмеженого аудиторного часу. Крім того, такі технології сприяють формуванню більш автентичного мовного середовища, оскільки студенти взаємодіють із системами, які імітують реальне спілкування. У результаті підвищується інтенсивність мовної практики, що позитивно впливає на загальний рівень володіння мовою. Водночас штучний інтелект дозволяє персоналізувати навчальний процес, адаптуючи складність завдань до індивідуального рівня студента, що робить навчання більш ефективним і цілеспрямованим.

Разом із тим впровадження штучного інтелекту в освітній процес супроводжується низкою проблем і ризиків, які потребують уваги з боку викладачів і розробників освітніх програм. Однією з головних проблем є можливе зниження рівня самостійності студентів, оскільки надмірна залежність від автоматизованих підказок і готових відповідей може

призводити до поверхневого засвоєння знань. Це, у свою чергу, негативно впливає на розвиток критичного мислення та здатності самостійно формулювати мовні конструкції. Другою суттєвою проблемою є питання академічної доброчесності, адже використання генеративних систем для виконання письмових завдань ускладнює оцінювання реального рівня знань студентів і може сприяти плагіату або неконтрольованому використанню автоматично згенерованих текстів.

Крім того, існують технічні та організаційні обмеження, пов'язані з якістю роботи самих систем штучного інтелекту. Вони не завжди точно враховують контекст мовлення, можуть допускати помилки або пропонувати спрощені варіанти відповідей, що не завжди відповідають реальним комунікативним ситуаціям. Також важливою проблемою є цифрова нерівність, оскільки не всі студенти мають рівний доступ до сучасних технологій і стабільного інтернет-з'єднання. Це може призводити до нерівних умов навчання. Таким чином, попри значний потенціал ШІ у розвитку мовленнєвих навичок, його використання потребує зваженого педагогічного підходу, який враховує як переваги, так і можливі ризики впровадження цих технологій в освітній процес.

Висновки. У результаті проведеного аналізу сучасних наукових підходів встановлено, що технології ШІ є перспективним інструментом модернізації процесу викладання англійської мови у закладах вищої освіти. Вони забезпечують можливість індивідуалізації навчання, автоматизації зворотного зв'язку, моделювання автентичних комунікативних ситуацій та розширення мовної практики студентів. Найбільш ефективними інструментами є чат-боти, системи розпізнавання мовлення, генеративні мовні моделі, автоматизовані системи оцінювання письма та адаптивні навчальні платформи, які в сукупності сприяють розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності. Водночас дослідження показало, що впровадження штучного

інтелекту в освітній процес супроводжується низкою викликів і ризиків. Серед них – зниження навчальної автономності студентів у разі надмірної залежності від технологій, проблеми академічної доброчесності, обмежена точність окремих систем, а також цифрова нерівність і недостатній рівень готовності викладачів до ефективного використання ШІ. Ці фактори потребують комплексного врахування під час проєктування освітнього процесу та розроблення методичного забезпечення. Таким чином, ШІ не слід розглядати як заміну викладача, а як допоміжний педагогічний інструмент, який за умови науково обґрунтованого та етично відповідального використання здатний суттєво підвищити якість викладання англійської мови.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні ефективних методик інтеграції ШІ, оцінюванні його довгострокового впливу на мовленнєвий розвиток студентів та формуванні педагогічних моделей змішаного навчання з використанням інтелектуальних технологій.

Список використаних джерел

1. Crompton H., Burke D. Artificial intelligence in higher education: the state of the field. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.1186/s41239-023-00392-8>.
2. Carbo Silva Y., Sandoval Perez M. J., Alvarez Peña M. C., Coello Vásquez V. J. Use of artificial intelligence in English teaching. *Revista Pertinencia Académica*. 2026. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10934567>.
3. Rinekso A. B., Muslim A. B., Rodliyah R. S. Integration of AI in ELT. *ETERNAL*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.26877/eternal.v1i1.17845>.
4. Chen N. Application of AI in English teaching. *Lecture Notes in Education*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.54254/2753-7048/38/20240123>.
5. Fachriyah E. et al. AI chatbots in ELT. *English Learning Innovation*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.22219/englie.v6i2.30567>.

6. Tien, C.-Y., & Haji-Othman, N. A. Exploring AI-mediated linguistic and cognitive support for non-native English speakers in English-only higher education. *English Language Teaching Educational Journal*. 2025. № 8(3). P. 164–176. DOI: <https://doi.org/10.12928/eltej.v8i3.14228>.
7. Dela Cruz S. AI-integrated English classroom practices. *AsTEN Journal*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.47467/astenj.v10i1.2891>.
8. Ghafar Z. N., Raouf L. Y. H. Artificial intelligence in English education. *International Journal of Technology in Education*. 2026. DOI: <https://doi.org/10.46328/ijte.742>.
9. Gogberashvili S., Latsabidze N., Gogiasvili S. AI in English language teaching at higher education institutions. *JALT CALL Journal*. 2026. DOI: <https://doi.org/10.29140/jaltcall.v22n1.1028>.
10. Wang C., Zou B., Zhang W. Understanding EFL teachers' responses to ChatGPT. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2026. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41599-026-07360-3>.
11. Kilat R. V. Behavioral intention toward generative AI use in ELT. *Frontiers in Education*. 2026. DOI: <https://doi.org/10.3389/feduc.2026.1743380>.
12. Морзе Н. В. Інформаційно-цифрові технології в освіті. Київ, 2020.
13. Спірін О. М. Цифрова трансформація освіти. Київ, 2021.
14. Семеріков С. О. Хмарні технології та ШІ в освіті. Кривий Ріг, 2021.
15. Карташова Л. А. Інноваційні технології навчання іноземних мов. Київ, 2019.
16. Кадемія М. Ю. Сучасні інформаційні технології в освіті. Вінниця, 2020.
17. Биков В. Ю. Цифрова трансформація освіти і науки. Київ, 2022.
18. Овчарук О. В. Цифрова компетентність педагогів. Київ, 2021.

19. Kushmar L.V., Vornachev A.O., Korobova I.O., Kaida N.O. (2022). Artificial Intelligence in Language Learning: What Are We Afraid of. *Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on CALL*, 2022. № (8). P. 262–273. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/call8>.